

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

Jezebel Part 1 Elijah in Mt. Carmel

1. מל"א יח, א-ב

" (א) וַיְהִי יָמִים רַבִּים וַדְּבַר ה' הָיָה אֶל אֱלֹהֵי בִשְׁנָה הַשְּׁלִישִׁית לֵאמֹר לךְ הִרְאָה אֶל אַחְזָב וְאַתְנָה מָטָר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה: (ב) וַיֵּלֶךְ אֱלֹהֵי לְהִרְאוֹת אֶל אַחְזָב וְהִרְעַב חֲזַק בְּשָׁמְרוֹן: "

1 Much later, in the third year, the word of the LORD came to Elijah: "Go, appear before Ahab; then I will send rain upon the earth." 2 Thereupon Elijah set out to appear before Ahab. The famine was severe in Samaria.

2. רד"ק מל"א יח, א

" כי מפני הרעב שבו רבים בתשובה והטיבו דרכיהם"

3. מדרש תהילים קיז

" היה הקדוש ברוך הוא מפתה לאלהיו שילך ויראה אל אחאב, שנאמר לך הראה אל אחאב [יח, א], אמר לו אלהיו היאך אני הולך, ועד עכשיו לא עשה עוד תשובה, אמר לו הקדוש ברוך הוא כשהייתי משקה את עולמי, אדם אחד היה בעולם והשקיתי את עולמי בעבורו, שנאמר ואד יעלה מן הארץ [בראשית ב, ו] - אף עכשיו לך הראה אל אחאב ואתנה מטר."

4. מס' שבת נג, ב

" תנו רבנן: מעשה באחד שמתה אשתו והניחה בן לינק, ולא היה לו שכר מניקה ליתן, ונעשה לו נס ונפתחו לו דדין כשני דדי אשה והניק את בנו. אמר רב יוסף: בא וראה כמה גדול אדם זה, שנעשה לו נס כזה! אמר לו אב"י: אדרבה, כמה גרוע אדם זה שנשנתו לו סדרי בראשית!"

5. מל"א יח, ג-טז

" (ג) וַיִּקְרָא אַחְזָב אֶל עַבְדֵי־הוֹ אֲשֶׁר עַל הַבַּיִת וְעַבְדֵי־הוֹ הָיָה יָרָא אֶת ה' מֵאֲדָם: (ד) וַיְהִי בְּהִכְרִית אִיזָבֵל אֶת נְבִיאֵי ה' וַיִּקַּח עַבְדֵי־הוֹ מֵאֵה נְבִיאִים וַיַּחְבִּיֵּאם חֲמִשִּׁים אִישׁ בְּמַעְרָה וְכָל־כֶּלֶם לָחֶם וּמַיִם: (ה) וַיֹּאמֶר אַחְזָב אֶל עַבְדֵי־הוֹ לֵךְ בְּאַרְץ אֵל כָּל מַעְיָנֵי הַמַּיִם וְאֵל כָּל הַנְּחָלִים אוֹלֵי נַמְצָא חֲצִיר וְנַחְשִׁיה סוּס וּפְרָד וְלוֹא נִכְרִית מִהַבְּהֵמָה: (ו) וַיִּחְלְקוּ לָהֶם אֶת הָאָרֶץ לְעֵבֶר בַּהּ אַחְזָב הֵלֶךְ בְּדֶרֶךְ אֶחָד לְבַדּוֹ וְעַבְדֵי־הוֹ הֵלֶךְ בְּדֶרֶךְ אֶחָד לְבַדּוֹ: (ז) וַיְהִי עַבְדֵי־הוֹ בְּדֶרֶךְ וְהִנֵּה אֱלֹהֵי לְקִרְאוֹ וַיִּכְרְהוּ וַיִּפֹּל עַל פְּנָיו וַיֹּאמֶר הַאֲתָה זֶה אֲדֹנָי אֱלֹהֵי: (ח) וַיֹּאמֶר לוֹ אֲנִי לָךְ אָמַר לְאֲדֹנָיךְ הִנֵּה אֱלֹהֵי: (ט) וַיֹּאמֶר מֶה חֲטָאתִי כִּי אַתָּה נֹתֵן אֶת עַבְדְּךָ בְּיַד אַחְזָב לְהַמִּיתֵנִי: (י) חִי ה' אֱלֹהֶיךָ אִם יֵשׁ גּוֹי וּמַמְלָכָה אֲשֶׁר לֹא שָׁלַח אֲדֹנָי שָׁם לְבַקֵּשׁךָ וְאָמְרוּ אֵין וְהַשְׁבִּיעַ אֶת הַמַּמְלָכָה וְאֶת הַגּוֹי כִּי לֹא יִמְצָאָהּ: (יא) וְעַתָּה אַתָּה אָמַר לָךְ אָמַר לְאֲדֹנָיךְ הִנֵּה אֱלֹהֵי: (יב) וְהִנֵּה אֲנִי אֵלֶּךָ מֵאֲתֶרְךָ וְרוּחַ ה' יִשְׁאָף עַל אֲשֶׁר לֹא אֲדַע וּבָאתִי לְהַגִּיד לְאַחְזָב וְלֹא יִמְצָאָךְ וְהִרְגֵנִי וְעַבְדְּךָ יָרָא אֶת ה' מִנְעָרָי: (יג) הֲלֹא הִגַּדְתִּי לְאֲדֹנָי אֶת אֲשֶׁר עָשִׂיתִי בְּהִרְגִי אִיזָבֵל אֶת נְבִיאֵי ה' וְאַחְזָב מִנְבִיאֵי ה' מֵאֵה אִישׁ חֲמִשִּׁים חֲמִשִּׁים אִישׁ בְּמַעְרָה וְאֶכְלָכֶלֶם לָחֶם וּמַיִם: (יד) וְעַתָּה אַתָּה אָמַר לָךְ אָמַר לְאֲדֹנָיךְ הִנֵּה אֱלֹהֵי וְהִרְגֵנִי: (טו) וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי חִי ה' צְבָאוֹת אֲשֶׁר עִמָּדְתִּי לְפָנָיו כִּי הַיּוֹם אֲרָאָה אֵלָיו: (טז) וַיֵּלֶךְ עַבְדֵי־הוֹ לְקִרְאוֹת אַחְזָב וַיִּגְדּוּ לוֹ וַיֵּלֶךְ אַחְזָב לְקִרְאוֹת אֱלֹהֵי:

Ahab had summoned Obadiah, the steward of the palace. (Obadiah revered the LORD greatly. 4 When Jezebel was killing off the prophets of the LORD, Obadiah had taken a hundred prophets and hidden them, fifty to a cave, and provided them with food and drink.) 5 And Ahab had said to Obadiah, "Go through the land, to all the springs of water and to all the wadis. Perhaps we shall find some grass to keep horses and mules alive, so that we are not left without beasts." 6 They divided the country between them to explore it, Ahab going alone in one direction and Obadiah going alone in another direction. 7 Obadiah was on the road, when Elijah suddenly confronted him. [Obadiah] recognized him and flung himself on his face, saying, "Is that you, my lord Elijah?" 8 "Yes, it is I," he answered. "Go tell your lord: Elijah is here!" 9 But he said, "What wrong have I done, that you should hand your servant over to Ahab to be killed? 10 As the LORD your God lives, there is no nation or kingdom to which my lord has not sent to look for you; and when they said, 'He is not here,' he made that kingdom or nation swear that you could not be found. 11 And now you say, 'Go tell your lord: Elijah is here!' 12 When I leave you, the spirit of the LORD will carry you off I don't know where; and when I come and tell Ahab and he does not find you, he will kill me.

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

Yet your servant has revered the LORD from my youth. 13 My lord has surely been told what I did when Jezebel was killing the prophets of the LORD, how I hid a hundred of the prophets of the LORD, fifty men to a cave, and provided them with food and drink. 14 And now you say, 'Go tell your lord: Elijah is here.' Why, he will kill me!" 15 Elijah replied, "As the LORD of Hosts lives, whom I serve, I will appear before him this very day." 16 Obadiah went to find Ahab, and informed him; and Ahab went to meet Elijah.

6. מל"א יח, טז-כ

" (טז) וַיִּלֶךְ עַבְדֵי־יְהוָה לְקִרְיַת אַחָאב וַיִּגְדּוּ לוֹ וַיִּלְךְ אַחָאב לְקִרְיַת אֱלֹהֵיהֶם: (יז) וַיְהִי כִּרְאוֹת אַחָאב אֶת אֱלֹהֵיהֶם וַיֹּאמֶר אַחָאב אֵלָיו הַאֲתָה זֶה עֹכֵר יִשְׂרָאֵל: (יח) וַיֹּאמֶר לֹא עֹכֵרְתִּי אֶת יִשְׂרָאֵל כִּי אִם אַתָּה וּבֵית אָבִיךָ בַּעֲזָבְכֶם אֶת מִצְוֹת ה' וַתִּלְךְ אַחֲרֵי הַבְּעָלִים: (יט) וַעֲתָה שְׁלַח קִבְּץ אֵלַי אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל אֶל הַר הַכַּרְמֶל וְאֶת נְבִיאֵי הַבְּעַל אַרְבַּע מֵאוֹת וְחַמְשִׁים וְנְבִיאֵי הָאֲשֵׁרָה אַרְבַּע מֵאוֹת אֲכַלִּי שְׁלֹחַן אִיזְבֵּל: (כ) וַיִּשְׁלַח אַחָאב בְּכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְבֹּץ אֶת הַנְּבִיאִים אֶל הַר הַכַּרְמֶל: "

Obadiah went to find Ahab, and informed him; and Ahab went to meet Elijah. 17 When Ahab caught sight of Elijah, Ahab said to him, "Is that you, you troubler of Israel?" 18 He retorted, "It is not I who have brought trouble on Israel, but you and your father's House, by forsaking the commandments of the LORD and going after the Baalim. 19 Now summon all Israel to join me at Mount Carmel, together with the four hundred and fifty prophets of Baal and the four hundred prophets of Asherah, who eat at Jezebel's table." 20 Ahab sent orders to all the Israelites and gathered the prophets at Mount Carmel.

7. ע.כ.ר

"מִה עֹכֵרְתֶנּוּ יַעֲקֹב ה' בַּיּוֹם הַזֶּה" [יהושע ז, כה],
 "עֹכֵרְתֶם אֹתִי לְהַבְאִישְׁנִי בְּיֹשֵׁב הָאָרֶץ" [בראשית לד, ל]

8. מל"א כא, כ

"וַיֹּאמֶר אַחָאב אֶל אֱלֹהֵיהֶם הַמְצַאֲתֵנִי אֵיבִי וַיֹּאמֶר מְצַאֲתִי"

9. מסכת ברכות יג, א

" לא שיעקר יעקב ממקומו, אלא ישראל עיקר ויעקב טפל לו"

10. זכריה ד, ו

"לא בחיל ולא בכח כי אם ברוחי אמר ה' צבאות"

11. מל"א יח, כא-לט

" (כא) וַיִּגַּשׁ אֱלֹהֵיהֶם אֶל כָּל הָעָם וַיֹּאמֶר עַד מַתִּי אַתֶּם פֹּסְחִים עַל שְׁתֵּי הַסַּעֲפִים אִם ה' הָאֱלֹהִים לָכֵן אַחֲרָיו וְאִם הַבְּעַל לָכֵן אַחֲרָיו וְלֹא עִנּוּ הָעָם אֹתוֹ דָּבָר: (כב) וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵיהֶם אֶל הָעָם אֲנִי נֹתֵרְתִי נְבִיא לַה' לְבַדִּי וְנְבִיאֵי הַבְּעַל אַרְבַּע מֵאוֹת וְחַמְשִׁים אִישׁ: (כג) וַיִּתְּנוּ לָנוּ שְׁנַיִם פָּרִים וַיְבַחְרוּ לָהֶם הַפָּר הָאֶחָד וַיִּנְתְּחוּ וַיִּשְׁמְרוּ עַל הַעֲצִים וְאִשׁ לֹא יִשְׂמוּ וְאֲנִי אֶעֱשֶׂה אֶת הַפָּר הָאֶחָד וְנִתְּתִי עַל הַעֲצִים וְאִשׁ לֹא אֲשִׁים: (כד) וַקְרָאתֶם בְּשֵׁם אֱלֹהֵיכֶם וְאֲנִי אֶקְרָא בְּשֵׁם ה' וְהָיָה הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר יַעֲבֹד בְּאִשׁ הוּא הָאֱלֹהִים וַיַּעַן כָּל הָעָם וַיֹּאמְרוּ טוֹב הַדָּבָר: (כה) וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵיהֶם לְנְבִיאֵי הַבְּעַל בַּחֲרוּ לָכֶם הַפָּר הָאֶחָד וַעֲשׂוּ רֹאשֹׁנָה כִּי אַתֶּם הַרְבִּיּוֹת וַקְרָאוּ בְּשֵׁם אֱלֹהֵיכֶם וְאִשׁ לֹא תִשְׂמוּ: (כו) וַיִּקְחוּ אֶת הַפָּר אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם וַיַּעֲשׂוּ וַיִּקְרָאוּ בְּשֵׁם הַבְּעַל מִהַבְּקָר וְעַד הַצְּהָרִים לֵאמֹר הַבְּעַל עֲנֵנוּ וְאִין קוֹל וְאִין עֲנָה וַיִּפְסְחוּ עַל הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר עָשָׂה: (כז) וַיְהִי בַצְּהָרִים וַיְהִתֵּל בָּהֶם אֱלֹהֵיהֶם וַיֹּאמֶר קְרָאוּ בְּקוֹל גְּדוֹל כִּי אֱלֹהִים הוּא כִּי שִׁים וְכִי שִׁיג לוֹ וְכִי דָרָךְ לוֹ אוֹלֵי יִשָּׁן הוּא וַיִּקְצֹץ: (כח) וַיִּקְרָאוּ בְּקוֹל גְּדוֹל וַיִּתְגַּדְּדוּ כַּמִּשְׁפָּט בַּחֲרָבוֹת וּבַרְמָחִים עַד שִׁפְךָ דָם עֲלֵיהֶם: (כט) וַיְהִי כַּעֲבַר הַצְּהָרִים וַיִּתְנַבְּאוּ עַד לַעֲלוֹת הַמִּנְחָה וְאִין קוֹל וְאִין עֲנָה וְאִין קוֹשֵׁב: (ל) וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵיהֶם לְכָל הָעָם גִּשׁוּ אֵלַי וַיִּגְשׂוּ כָל הָעָם אֵלָיו וַיִּרְפָּא אֶת מִזְבַּח ה' הַהַרְוִס: (לא) וַיִּקַּח אֱלֹהֵיהֶם שְׁתֵּים עָשָׂר אֲבָנִים כַּמִּסְפָּר שִׁבְטֵי בְנֵי יַעֲקֹב אֲשֶׁר הָיָה דָבָר ה' אֵלָיו לֵאמֹר יִשְׂרָאֵל יְהִי שְׁמִי: (לב) וַיִּבְנֶה אֶת הָאֲבָנִים מִזְבֵּחַ בְּשֵׁם ה' וַיַּעַשׂ תַּעֲלָה כְּבֵית סְאִתִּים זָרַע סְבִיב לְמִזְבֵּחַ: (לג) וַיַּעֲרֹךְ אֶת הַעֲצִים וַיִּנְתַּח אֶת הַפָּר וַיִּשֶׂם עַל הַעֲצִים: (לד) וַיֹּאמֶר מִלֹּא אַרְבַּעַה כַּדִּים מִים וַיִּצְקוּ עַל הַעֲלָה וְעַל הַעֲצִים וַיֹּאמֶר שְׁנוֹ וַיִּשְׁנוּ וַיֹּאמֶר שְׁלֹשׁ וַיִּשְׁלֹשׁוּ: (לה) וַיִּלְכוּ הַמִּים סְבִיב לְמִזְבֵּחַ וְגַם אֶת הַתַּעֲלָה מִלֹּא מִים: (לו) וַיְהִי בַּעֲלוֹת הַמִּנְחָה וַיִּגַּשׁ אֱלֹהֵיהֶם הַנְּבִיא וַיֹּאמֶר ה'

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל הַיּוֹם יִדְעֶה כִּי אֱתָהּ אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל וְאֲנִי עַבְדְּךָ וּבְדַבְרְךָ עֲשִׂיתִי אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה: (לז) עֲנֵנִי ה' עֲנֵנִי וְיָדְעוּ הָעָם הַזֶּה כִּי אֱתָהּ ה' הָאֱלֹהִים וְאֱתָהּ הַסִּבֵּת אֶת לְבָבְךָ אַחֲרָיִת: (לח) וְתַפֵּל אֵשׁ ה' וְתֹאכַל אֶת הָעֵלֶה וְאֶת הָעֵצִים וְאֶת הָאֲבָנִים וְאֶת הָעֵפֶר וְאֶת הַמַּיִם אֲשֶׁר בַּתְּעֵלָה לַחֲכָה: (לט) וַיֵּרָא כָּל הָעָם וַיִּפְּלוּ עַל פְּנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ ה' הוּא הָאֱלֹהִים ה' הוּא הָאֱלֹהִים: "

Elijah approached all the people and said, "How long will you keep hopping between two opinions? If the LORD is God, follow Him; and if Baal, follow him!" But the people answered him not a word. 22 Then Elijah said to the people, "I am the only prophet of the LORD left, while the prophets of Baal are four hundred and fifty men. 23 Let two young bulls be given to us. Let them choose one bull, cut it up, and lay it on the wood, but let them not apply fire; I will prepare the other bull, and lay it on the wood, and will not apply fire. 24 You will then invoke your god by name, and I will invoke the LORD by name; and let us agree: the god who responds with fire, that one is God." And all the people answered, "Very good!" 25 Elijah said to the prophets of Baal, "Choose one bull and prepare it first, for you are the majority; invoke your god by name, but apply no fire." 26 They took the bull that was given them; they prepared it, and invoked Baal by name from morning until noon, shouting, "O Baal, answer us!" But there was no sound, and none who responded; so they performed a hopping dance about the altar that had been set up. 27 When noon came, Elijah mocked them, saying, "Shout louder! After all, he is a god. But he may be in conversation, he may be detained, or he may be on a journey, or perhaps he is asleep and will wake up." 28 So they shouted louder, and gashed themselves with knives and spears, according to their practice, until the blood streamed over them. 29 When noon passed, they kept raving until the hour of presenting the meal offering. Still there was no sound, and none who responded or heeded. 30 Then Elijah said to all the people, "Come closer to me"; and all the people came closer to him. He repaired the damaged altar of the LORD. 31 Then Elijah took twelve stones, corresponding to the number of the tribes of the sons of Jacob—to whom the word of the LORD had come: "Israel shall be your name"— 32 and with the stones he built an altar in the name of the LORD. Around the altar he made a trench large enough for two seahs of seed. 33 He laid out the wood, and he cut up the bull and laid it on the wood. 34 And he said, "Fill four jars with water and pour it over the burnt offering and the wood." Then he said, "Do it a second time"; and they did it a second time. "Do it a third time," he said; and they did it a third time. 35 The water ran down around the altar, and even the trench was filled with water. 36 When it was time to present the meal offering, the prophet Elijah came forward and said, "O LORD, God of Abraham, Isaac, and Israel! Let it be known today that You are God in Israel and that I am Your servant, and that I have done all these things at Your bidding. 37 Answer me, O LORD, answer me, that this people may know that You, O LORD, are God; for You have turned their hearts backward." 38 Then fire from the LORD descended and consumed the burnt offering, the wood, the stones, and the earth; and it licked up the water that was in the trench. 39 When they saw this, all the people flung themselves on their faces and cried out: "The LORD alone is God, The LORD alone is God!"

12. במדבר טז, ל

"וְאִם בְּרִיאָה יִבְרָא ה' וּפְצֵתָהּ הֶאֱדָמָה אֶת פִּיהָ וּבִלְעָה אֶתְּם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָהֶם וַיִּרְדּוּ סִיִּים שְׂאֵלָה וַיִּדְעֻתָם כִּי נֶאֱצוּ הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אֶת ה' "

13. במדבר רבה כג, ט

"מַלְפָּנוּ מִבְּהֵמוֹת אֶרֶץ וּמֵעוֹף הַשָּׁמַיִם יַחְכְּמוּ" [איוב לה, א]. "מַלְפָּנוּ מִבְּהֵמוֹת אֶרֶץ - אָמַר לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לִמְדוּ מִפֶּרוֹ שֶׁל אֱלֹהֵי שִׁבְעָה שָׁמַר אֱלֹהֵי לְעוֹבְדֵי הַבַּעַל "בַּחֲרוּ לָכֶם הַפָּר הָאֶחָד וְעָשׂוּ רֵאשׁוֹנָה כִּי אַתֶּם הַרְבִּיבִים", נִתְקַבְּצוּ ת"נ נְבִיאֵי הַבַּעַל וְת"נ נְבִיאֵי הָאֱשֶׁרָה וְלֹא יָכְלוּ לְזוּז אֶת רַגְלֵי מִן הָאֶרֶץ. רָאָה מִה כְּתִיב שֵׁם "וַיִּתְּנוּ לָנוּ שְׁנַיִם פְּרִים וַיִּבְחָרוּ לָהֶם הַפָּר הָאֶחָד וַיִּשְׁמְרוּ עַל הָעֵצִים וְאֵשׁ לֹא יִשְׂמִי וְאֲנִי אֶעֱשֶׂה אֶת הַפָּר הָאֶחָד וְאֶתְּחַוֶּה וְאֵשׁ לֹא אֲשִׁימָה" מִה עָשָׂה אֱלֹהֵי? אָמַר לָהֶם בַּחֲרוּ שְׁנֵי פְרִים תְּאוֹמִים מֵאֵם אַחַת הַגְּדָלִים עַל מַרְעָה אֶחָד וְהִטִּילוּ עֲלֵיהֶם גּוֹרֵלוֹת אֶחָד לְשֵׁם וְאֶחָד לְשֵׁם הַבַּעַל, וּבַחֲרוּ לָהֶם הַפָּר

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

האחד. ופרו של אליהו מיד נמשך אחריו והפר שעלה לשם הבעל נתקבצו כל נביאי הבעל ונביאי האשרה ולא יכלו לזוז את רגלו עד שפתח אליהו ואמר לו "לך עמהם!" השיב הפר ואמר לו לעיני כל העם "אני וחבירי יצאנו מבטן אחת מפרה אחת וגדלנו במרעה אחד והוא עלה בחלקו של מקום ושמו של הקדוש ברוך הוא מתקדש עליו ואני עליתי בחלק הבעל להכעיס את בוראי?!". אמר לו אליהו "פר אל תירא לך עמהם ואל ימצאו עליה, שכשם ששמו של הקדוש ברוך הוא מתקדש על אותו שעמי כך מתקדש עליך". אמר לו "וכך אתה מיעצני?! שבעה איני זז מכאן עד שתמסרני בידם". שנא' "ויקחו את הפר אשר נתן להם ומי נתן להם אליהו".

14. מל"א יט, י

"ויאמר קנא קנאתי לה' אלהי צבאות כי עזבו בריתך בני ישראל את מזבחתיהם הרסו ואת נביאיך הרגו ואתר בני לבידי ויבקשו את נפשי לקחתה"

He replied, "I am moved by zeal for the LORD, the God of Hosts, for the Israelites have forsaken Your covenant, torn down Your altars, and put Your prophets to the sword. I alone am left, and they are out to take my life."

15. ברכות ו, ב

"ענני ה' ענני; ענני - שתדד אש מן השמים, וענני - שלא יאמרו מעשה כשפים הם"

16. רש"י מל"א יח, לו

"נתת להם מקום לסור מאחריך ובידך היה להכין לבבם אליך... "ומדרש אגדה אם לא תענני אף אני אהיה כופר ואומר אתה הסבות את לבם"

17. רד"ק מל"א יח, לו

" ואין ראוי לסמוך על זה הפירוש כי הבחירה נתנה לבני אדם כמו שכתוב הנה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב את המות ואת הרע, אדם יבחר במה שירצה. ורבותינו ז"ל אמרו גם כן הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים [ברכות לג, ב].... "ואתה שלא הראית להם עד עתה מופת גלוי שיכירו כי אתה אלהים ידמה שאתה הסיבות את לבם אחרוניות... והחכם הגדול הרמב"ם ז"ל פירש כמשמעו מנעת מהם התשובה לרוב פשעם כדי שיקבלו עונשם, על דרך "ויחזק ה' את לב פרעה" [שמות יד, ח], וכן "כי הקשה ה' אליהם את רוחו ואמץ את לבבו" [דברים ב, לו] והדומים להם.... פירש הגאון רב סעדיה לבם שהיה אחרנית תסב אותו אליך עתה אם תענני.... ויש מפרשים לבם אחרנית מאמונת הבעל וידעו כי שקר נסכם"

18. מל"א יח, מ-מו

" (מ) ויאמר אליהו להם תפשו את נביאי הבעל איש אל ימלט מהם ויתפשו ויורדם אליהו אל נחל קישון וישחטם שם: (מא) ויאמר אליהו לאחאב עלה אכל ושתה כי קול המון הגשם: (מב) ויעלה אחאב לאכל ולשתות ואליהו עלה אל ראש הפרמל ויגהר ארצה וישם פניו בין ברקיו: (מג) ויאמר אל נערו עלה נא הבט דרך ים ויעל ויבט ויאמר אין מאומה ויאמר שב שבע פעמים: (מד) ויהי בשבעית ויאמר הנה עב קטנה ככף איש עלה מים ויאמר עלה אמר אל אחאב אסר ורד ולא יעצרה הגשם: (מה) ויהי עד כה ועד כה והשמים התקדרו עבים ורום ויהי גשם גדול וירכב אחאב וילך וזרעאלה: (מו) ויד ה' היתה אל אליהו וישנס מתניו וירץ לפני אחאב עד באכה וזרעאלה: "

Then Elijah said to them, "Seize the prophets of Baal, let not a single one of them get away." They seized them, and Elijah took them down to the Wadi Kishon and slaughtered them there. 41 Elijah said to Ahab, "Go up, eat and drink, for there is a rumbling of [approaching] rain," 42 and Ahab went up to eat and drink. Elijah meanwhile climbed to the top of Mount Carmel, crouched on the ground, and put his face between his knees. 43 And he said to his servant, "Go up and look toward the Sea." He went up and looked and reported, "There is nothing." Seven times [Elijah] said, "Go back," 44 and the seventh time, [the servant] reported, "A cloud as small as a man's hand is rising in the west." Then [Elijah] said, "Go say to Ahab, 'Hitch up [your chariot] and go down before the rain stops you.'" 45 Meanwhile the sky grew black with clouds; there was wind, and a heavy downpour fell; Ahab mounted his chariot and drove off to Jezreel. 46 The hand of the LORD had come upon Elijah. He tied up his skirts and ran in front of Ahab all the way to Jezreel.

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

19. מל"א יט

" (א) וַיִּגַד אַחָאָב לְאִיזְבֵּל אֵת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹהֵיהֶּוּ וְאֵת כָּל אֲשֶׁר הִרְגָה אֶת כָּל הַנְּבִיאִים בְּחָרֶב: (ב) וַתִּשְׁלַח אִיזְבֵּל מַלְאָךְ אֶל אֱלֹהֵיהֶּוּ לֵאמֹר פֹּה יַעֲשׂוּן אֱלֹהִים וְכֹה יוֹסִפוּן כִּי כָעֵת מִחַר אֲשִׁים אֶת נַפְשְׁךָ כְּנַפְשֵׁי אֶחָד מֵהֶם: (ג) וַיֵּרָא וַיִּקָּם וַיֵּלֶךְ אֶל נַפְשׁוֹ וַיִּבֹא בְּאֵר שֶׁבַע אֲשֶׁר לַיהוּדָה וַיִּנַּח אֶת נַעְרוֹ שָׁם: (ד) וְהוּא הֵלֵךְ בַּמִּדְבָּר דֶּרֶךְ יוֹם וַיִּבֹא וַיֵּשֶׁב תַּחַת רֶתֶם אֶחָד וַיִּשְׁאַל אֶת נַפְשׁוֹ לְמוֹת וַיֹּאמֶר רַב עֵתָה ה' קָח נַפְשִׁי כִּי לֹא טוֹב אֲנִי מֵאַבְתָּי: (ה) וַיִּשְׁכַּב וַיִּישָׁן תַּחַת רֶתֶם אֶחָד וְהִנֵּה זֶה מַלְאָךְ נֹגַע בּוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ קוּם אֲכֹל: (ו) וַיִּבֵּט וְהִנֵּה מֵרָאשֵׁיתוֹ עֵגֶת רִצְפִים וְצַפְחַת מַיִם וַיֹּאכַל וַיִּשְׁתֵּי וַיִּשְׁכַּב: (ז) וַיֵּשֶׁב מַלְאָךְ ה' שְׁנֵית וַיִּגַע בּוֹ וַיֹּאמֶר קוּם אֲכֹל כִּי רַב מִמָּךְ הַדֶּרֶךְ: (ח) וַיִּקָּם וַיֹּאכַל וַיִּשְׁתֵּה וַיֵּלֶךְ בְּכַח הָאֲכִילָה הַהִיא אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה עַד הַר הָאֱלֹהִים חָרֶב: (ט) וַיִּבֹא שָׁם אֶל הַמַּעֲרָה וַיֵּלֶן שָׁם וְהִנֵּה דָבָר ה' אֵלָיו וַיֹּאמֶר לוֹ מַה לָּךְ פֹּה אֱלֹהֵי: (י) וַיֹּאמֶר קָנָא קָנָאתִי לַה' אֱלֹהֵי צְבָאוֹת כִּי עָזְבוּ בְרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת מִזְבְּחֹתֶיךָ הִרְסוּ וְאֵת נְבִיאֶיךָ הִרְגוּ בְּחָרֶב וְאוֹתֶיךָ אֲנִי לְבַדִּי וַיִּבְקֶשׁוּ אֶת נַפְשִׁי לְקַחְתָּהּ: (יא) וַיֹּאמֶר צֵא וְעַמְדַת בְּהָר לְפָנַי ה' וְהִנֵּה ה' עֹבֵר וְרוּחַ גְּדוּלָה וְחֶזֶק מְפָרֵק הַרִים וּמְשַׁבֵּר סְלַעִים לְפָנַי ה' לֹא בְרוּחַ ה' וְאִחֵר הַרוּחַ רַעַשׁ לֹא בְרַעַשׁ ה': (יב) וְאַחֵר הַרַעַשׁ אֵשׁ לֹא בְּאֵשׁ ה' וְאַחֵר הָאֵשׁ קוֹל דְּמָמָה דְקָה: (יג) וַיְהִי כַשְׁמַע אֱלֹהֵיהֶּוּ וַיִּלֵּט פָּנָיו בְּאֲדָרְתוֹ וַיִּצֵא וַיַּעֲמֵד פֶּתַח הַמַּעֲרָה וְהִנֵּה אֵלָיו קוֹל וַיֹּאמֶר מַה לָּךְ פֹּה אֱלֹהֵי: (יד) וַיֹּאמֶר קָנָא קָנָאתִי לַה' אֱלֹהֵי צְבָאוֹת כִּי עָזְבוּ בְרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת מִזְבְּחֹתֶיךָ הִרְסוּ וְאֵת נְבִיאֶיךָ הִרְגוּ בְּחָרֶב וְאוֹתֶיךָ אֲנִי לְבַדִּי וַיִּבְקֶשׁוּ אֶת נַפְשִׁי לְקַחְתָּהּ: (טו) וַיֹּאמֶר ה' אֵלָיו לֵךְ שׁוּב לְדֶרֶכְךָ מִדְּבַרְךָ דִּמְשַׁק וּבֹאֵת וּמְשַׁחֵת אֶת חֲזָאֵל לְמֶלֶךְ עַל אֲרָם: (טז) וְאֵת יְהוּא בֶן נִמְשִׁי תִמְשַׁח לְמֶלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל וְאֵת אֱלִישָׁע בֶּן שַׁפְט מֵאֵבֶל מְחֹלָה תִמְשַׁח לְנְבִיא תַחְתִּיךָ: (יז) וְהִנֵּה הַנְּמַלֵּט מִחָרֶב חֲזָאֵל יָמִית יְהוּא וְהַנְּמַלֵּט מִחָרֶב יְהוּא יָמִית אֱלִישָׁע: (יח) וְהַשְׂאֲרָתִי בְּיִשְׂרָאֵל שִׁבְעַת אֲלָפִים כָּל הַבְּרָכִים אֲשֶׁר לֹא כָרְעוּ לִבְעַל וְכָל הַפֶּה אֲשֶׁר לֹא נִשְׁקָ לוֹ: (יט) וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם וַיִּמְצֵא אֶת אֱלִישָׁע בֶּן שַׁפְט וְהוּא חָרַשׁ שְׁנַיִם עֶשֶׂר צְמִדִים לְפָנָיו וְהוּא בְּשָׁנִים הַעֲשָׂר וַיַּעֲבֵר אֱלֹהֵיהֶּוּ אֵלָיו וַיִּשְׁלַח אֲדָרְתוֹ אֵלָיו: (כ) וַיַּעֲזֹב אֶת הַבְּקָר וַיֵּרֶץ אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶּוּ וַיֹּאמֶר אֲשַׁקֶּה נָא לְאִבִּי וְלְאִמִּי וְלֹאֲכֹהָ אַחֲרֶיךָ וַיֹּאמֶר לוֹ לֵךְ שׁוּב כִּי מַה עָשִׂיתִי לָּךְ: (כא) וַיֵּשֶׁב מֵאַחֲרָיו וַיִּקַּח אֶת צֶמֶד הַבְּקָר וַיִּזְבְּחֶהוּ וּבְכָלֵי הַבְּקָר בִּשְׁלֵם הַבָּשָׂר וַיִּתֵּן לָעַם וַיֹּאכְלוּ וַיִּקָּם וַיֵּלֶךְ אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶּוּ וַיִּשְׁרַתְהוּ: "

When Ahab told Jezebel all that Elijah had done and how he had put all the prophets to the sword, 2 Jezebel sent a messenger to Elijah, saying, "Thus and more may the gods do if by this time tomorrow I have not made you like one of them." 3 Frightened, he fled at once for his life. He came to Beer-sheba, which is in Judah, and left his servant there; 4 he himself went a day's journey into the wilderness. He came to a broom bush and sat down under it, and prayed that he might die. "Enough!" he cried. "Now, O LORD, take my life, for I am no better than my fathers." 5 He lay down and fell asleep under a broom bush. Suddenly an angel touched him and said to him, "Arise and eat." 6 He looked about; and there, beside his head, was a cake baked on hot stones and a jar of water! He ate and drank, and lay down again. 7 The angel of the LORD came a second time and touched him and said, "Arise and eat, or the journey will be too much for you." 8 He arose and ate and drank; and with the strength from that meal he walked forty days and forty nights as far as the mountain of God at Horeb. 9 There he went into a cave, and there he spent the night. Then the word of the LORD came to him. He said to him, "Why are you here, Elijah?" 10 He replied, "I am moved by zeal for the LORD, the God of Hosts, for the Israelites have forsaken Your covenant, torn down Your altars, and put Your prophets to the sword. I alone am left, and they are out to take my life." 11 "Come out," He called, "and stand on the mountain before the LORD." And lo, the LORD passed by. There was a great and mighty wind, splitting mountains and shattering rocks by the power of the LORD; but the LORD was not in the wind. After the wind—an earthquake; but the LORD was not in the earthquake. 12 After the earthquake—fire; but the LORD was not in the fire. And after the fire—a soft murmuring sound. 13 When Elijah heard it, he wrapped his mantle about his face and went out and stood at the entrance of the cave. Then a voice addressed him: "Why are you here, Elijah?" 14 He answered, "I am moved by zeal for the LORD, the God of Hosts; for the Israelites have forsaken Your covenant, torn down Your altars, and have put Your prophets to the sword. I alone am left, and they are out to take my life." 15 The LORD said to him, "Go back by the way you came, [and] on to the wilderness of Damascus. When you get there, anoint Hazael as king of Aram. 16 Also anoint Jehu son of Nimshi as king of Israel, and anoint Elisha son of Shaphat of Abel-meholah to succeed you as prophet. 17 Whoever escapes the sword of Hazael shall be slain

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

by Jehu, and whoever escapes the sword of Jehu shall be slain by Elisha. 18 I will leave in Israel only seven thousand—every knee that has not knelt to Baal and every mouth that has not kissed him.” 19 He set out from there and came upon Elisha son of Shaphat as he was plowing. There were twelve yoke of oxen ahead of him, and he was with the twelfth. Elijah came over to him and threw his mantle over him. 20 He left the oxen and ran after Elijah, saying: “Let me kiss my father and mother good-by, and I will follow you.” And he answered him, “Go back. What have I done to you?” 21 He turned back from him and took the yoke of oxen and slaughtered them; he boiled their meat with the gear of the oxen and gave it to the people, and they ate. Then he arose and followed Elijah and became his attendant.

20. מלבי"ם מל"א יט, ג

" וילך אל נפשו. כי אליהו היה מתבודד רוב ימיו ועוסק בשלמות עצמו להשלים את נפשו, רק בעת הצורך היה נביא שלוח אל העם, ואחר שראה שכל הנפלאות שעשה לא פעלו, ראה כי אין לו עסק להשלים את העם, ולכך קם וישב ללכת אל השלמת נפשו.... הניח את נערו שם, להפרד מבני אדם לצאת אל המדבר להתבודד, כי זה היה מחוז חפצו עתה... וישאל את נפשו. כי ראה שכבר תיקן לצורך עצמו את אשר היה לו לתקן בחיים הזמנים, וראוי כי תשוב נפשו אל צרור החיים ותעזוב את הלבוש החומרי המאפיל בינה ובין האור הבהיר, וז"ש ששאל את נפשו, ר"ל לתועלת נפשו. והנה לשלא ימות, יהיה או מצד שלא השלים את אשר עליו להשלים בחייו, ועז"א רב עתה ה', כי כבר השלים ועשה רב והותר. ואם מצד שאין המיתה מוכרחת אליו כי גם בחייו יפרד אל הרוחניות והמלאכיות כאדם קודם החטא שהיה ראוי להיות חי לעולם, ועז"א לא טוב אנכי מאבותי:

21. רד"ק מל"א יט, יג

" ויש לשאול מה היה כל זה הענין ולא אמר לו מה יעשה עד שהביאו אל הר חורב והראה לו כל זה הכבוד, והנראה בעיני כי כל זה היה גמול המעשה הטוב שעשה בהר הכרמל וקדש שם ה' בתוך בני ישראל והחזירם למוטב עד שאמרו כלם ה' הוא האלהים ה' הוא האלהים והרג נביאי הבעל גמלו האל בצדקו והביאו אל מקום הכבוד עם פלא גדול שעשה עמו בדרך והראה לו כל הכבוד הזה."

22. אליהו זוטא ח

" אלא שעמד ודחפו למקום שביקשו אבותיו רחמים על בניו, שנאמר וישכב ויישן תחת רותם אחד וגו' ויקם ויאכל וישתה וילך בכח האכילה ההיא, אמר לו הקדוש ברוך הוא לאליהו, מה לך פה אליהו, היה לו שיאמר לפניו, רבוננו של עולם, בניך הם, בני בחוניך הם, בני אברהם יצחק ויעקב שעשו לך רצונך בעולם, ולא עשה כן, אלא אמר לפניו, קנוא קנאתי לה' אלהי צבאות."